

Remissvar - Ökad kvalitet hos Samhall och fler vägar till skyddat arbete (SOU 2025:29)

Ert diarienummer: A2025/00388

Region Sörmland har erbjudits möjlighet att yttra sig över utredningen Ökad kvalitet hos Samhall och fler vägar till skyddat arbete (SOU 2025:29).

Sammanfattning

Region Sörmland välkomnar att utredningen belyser behovet av ökad kvalitet inom Samhall samt behovet av fler och bättre former för skyddat arbete. Vi delar uppfattningen att arbetsmarknaden ska vara inkluderande, och att det offentliga har ett särskilt ansvar för att säkerställa meningsfull sysselsättning för personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga. Samtidigt vill vi understryka vikten av att Samhall tydligt fokuserar på sin kärnuppgift, att stärka stödet till individer med störst behov, och att nya vägar till skyddat arbete utvecklas med kvalitet, trygghet och långsiktighet som ledstjärnor.

1. Fokus på kärnmålgruppen måste återupprättas

Vi instämmer i utredningens bedömning att Samhalls verksamhet behöver renodlas och styras tydligare mot den definierade målgruppen: personer med omfattande funktionsnedsättningar som medför nedsatt arbetsförmåga. Under senare år har det förekommit oroande signaler om att personer med relativt hög arbetsförmåga i större utsträckning rekryteras, vilket riskerar att underminera uppdragets sociala kärna. En stärkt målgruppsstyrning är därför nödvändig, liksom förbättrad uppföljning från Arbetsförmedlingen.

2. Alternativa vägar till skyddat arbete – ett viktigt komplement

Utredningens förslag om att utveckla skyddat arbete utanför Samhall är positivt och i linje med strävan efter en mångfald av insatser inom arbetsmarknadspolitiken. Det är dock avgörande att dessa kompletterande lösningar inte blir andrahandsalternativ eller mindre resursstarka. Kommunala, kooperativa och idéburna aktörer kan utgöra värdefulla komplement – men det kräver långsiktig finansiering, tydliga kvalitetskriterier och att individens rätt till stöd och utveckling säkerställs.

3. Kvalitet inom Samhall förutsätter starkare arbetsmiljö och ledarskap

Vi delar utredningens bedömning att kvaliteten inom Samhall måste höjas. Detta kräver en satsning på arbetsmiljö, ledarskap och kompetensutveckling. Arbetsledare bör ha både affärsmässig och social kompetens, med särskild förståelse för funktionsnedsättningsars

konsekvenser i arbetslivet. Samhall får inte bli en lågkostnadsaktör som konkurrerar med andra företag utan att kunna garantera god arbetsmiljö och individuellt anpassat stöd. 3. Kvalitet inom Samhall förutsätter starkare arbetsmiljö och ledarskap. Vi delar utredningens bedömning att kvaliteten inom Samhall måste höjas. Detta kräver en satsning på arbetsmiljö, ledarskap och kompetensutveckling. Arbetsledare bör ha både affärsmässig och social kompetens, med särskild förståelse för funktionsnedsättnings konsekvenser i arbetslivet. Samhall får inte bli en lågkostnadsaktör som konkurrerar med andra företag utan att kunna garantera god arbetsmiljö och individuellt anpassat stöd.

4. Balans i styrningen

Vi stödjer vi utredningens förslag om att tydligare skilja på sociala mål, samt att införa sociala kvalitetsindikatorer i styrningen.

5. Långsiktig finansiering krävs

Staten måste säkerställa långsiktig och tillräcklig finansiering för både Samhall och alternativa skyddade anställningar. Reformen får inte leda till försämringar för de personer som i dag har sin trygghet i Samhall eller andra alternativa anställningslösningar.

Avslutande synpunkter

Region Sörmland stödjer betänkandets övergripande intention att öka kvaliteten i det skyddade arbetet och anser att förslagen rör sig i rätt riktning. Samtidigt betonar vi att reformerna måste genomföras med stor varsamhet. För oss är det avgörande att ingen individ ställs utan stöd, och att varje människas rätt till ett meningsfullt arbete värnas – oavsett funktionsförmåga.

REGION SÖRMLAND

Christoffer Öqvist (M)
Regionstyrelsens ordförande

Magnus Johansson
Regiondirektör